

Higiēnas prasību ievērošana bērnu nometnēs

Lolita Osipova

Mirandas Nometnes® vadītāja,

“Latvijas Pieaugušo izglītības centrs MINERVA” lektore

Higiēna

Higiēnas prasības ir nosacījumu un praktisku pasākumu kopums, kas nepieciešams, lai organizētu drošu un veselībai nekaitīgu pakalpojumu sniegšanu.

Tās ietver ne tikai tīrīšanas režīma nodrošināšanu, bet arī nosacījumus un prasības telpām, iekārtām un personālam, lai līdz minimumam samazinātu vai likvidētu iespējami kaitīgo vides faktoru (fizikālo, ķīmisko, bioloģisko) iedarbību pakalpojumu sniegšanas laikā.

Normatīvie akti:

- MK 01.09.2009. noteikumi Nr. 981
„Bērnu nometņu organizēšanas un darbības kārtība”
(Pēdējo piecu gadu laikā bijuši pieci grozījumi; pēdējie grozījumi: 5.09.2023.).
- „Epidemioloģiskās drošības likums”, spēkā no 13.01.1998.
- MK 24.07.2018. noteikumi Nr. 447
„Noteikumi par darbiem, kas saistīti ar iespējamu risku citu cilvēku veselībai, un obligāto veselības pārbažu veikšanas kārtība”;
- Vadlīnijas piesardzības pasākumiem bērnu nometņu organizētājiem
(www.nometnes.gov.lv Aktualizētas 11.04.2024.).

Lai rīkotu bērnu nometnes, nepieciešams saņemt Veselības inspekcijas (VI) pozitīvu atzinumu par telpu atbilstību higiēnas prasībām.

Atzinums nav vajadzīgs:

-ja attiecīgais atzinums par nometnes norises vietu jau **ir** un tam nav beidzies **termiņš (12 mēneši)**,

-ja **mainās** nometnes veids **no diennakts** nometnes (un atzinums jau ir saņemts) **uz dienas** nometni,

-nometnei **ārpus telpām**,

-nometnei telpās un ārpus telpām par nometnes **darbību ārpus telpām**,

-ja nometnes norises objektā attiecīgajā kalendāra gadā ir veiktas pārbaudes saskaņā ar attiecīgās jomas normatīvajiem aktiem.

Vismaz mēnesi pirms nometnes sākuma ir jāiesniedz pieteikums **Veselības inspekcijas atzinuma** saņemšanai.

To var izdarīt:

-www.nometnes.gov.lv, aizpildot sagatavotu pieteikuma formu

-izmantojot e-pakalpojumu vietnē www.latvija.lv

Nepieciešamie dokumenti VI atzinuma saņemšanai:

- telpu **nomas līgums** vai īpašumu apliecinošs dokuments;
- **telpu plāns** (diennakts nometnēm);
- nometnes programma;
- **dzeramā ūdens** testēšanas pārskats (decentralizētas ūdensapgādes gadījumā);
- **peldūdens** testēšanas pārskats (gadījumā, ja peldvieta nav inspekcijas uzraudzībā un nometnes laikā ir paredzēta peldēšanās).

Veselības inspekcijas atzinums ir maksas pakalpojums*. (Cenas ar PVN)

1.	dienas nometnei ar dalībnieku skaitu līdz 20	46,98 EUR
2.	dienas nometnei ar dalībnieku skaitu vairāk par 20	53,33 EUR
3.	diennakts nometnei ar dalībnieku skaitu līdz 20	59,65 EUR
4.	diennakts nometnei ar dalībnieku skaitu vairāk par 20	66,00 EUR

Atzinuma maksa ietver arī transporta nodrošinājumu Inspekcijas speciālistam, lai ierastos uz nometnes vietu tās apsekošanai.

*Jaunsardzes centra rīkotajām nometnēm atzinumu sniedz **bez maksas**.

- Izsniegtā atzinuma **derīguma termiņš ir 12 mēneši**.
- Inspekcijas izsniegtais atzinums **derīgs tikai konkrētajai norises vietai**, kas minēta atzinumā.
- Atzinumu drīkst izmantot **tikai tā persona** (fiziska vai juridiska), **kurai tas ir izsniegts**. (*Izņēmums- telpu izīrētājam izsniegts atzinums*)

Higiēnas prasības nometnēm

MK noteikumi Nr. 981 „Bērnu nometņu organizēšanas un darbības kārtība”

1. Nometnes **teritorija ir sakopta**, labiekārtota un dalībniekiem **droša**.

2. Nometnes ēkā vai tās tuvumā **neatrodas** institūcijas (**objekti**), kuru darbība var **apdraudēt** dalībnieku drošību un veselību.

3. Nometnē tiek nodrošināta **sadzīves atkritumu** savākšana un uzglabāšana slēgtos konteineros, kuri atrodas vismaz 20m attālumā no ēku logiem, vai speciāli šim nolūkam paredzētos noslēgtos atkritumu maisos, kurus nogādā atkritumu uzglabāšanas vietā.

4. Nometnē ir nodrošinātas **nepieciešamās telpu grupas**, vietas vai zonas nometnes programmas īstenošanai - mācībām, atpūtai, sportam, ēšanai, gulēšanai, personīgās higiēnas ievērošanai.

Uz 10 dalībniekiem – 1 klozetspods, 1 izlietne. Diennakts nometnēs – 1 duša uz 20 dalībniekiem.

Guļamtelpu platība diennakts nometnēs: min. 3,5 m²/cilv.

5. Diennakts nometnēs dalībniekiem ir nodrošināts viegli kopjams **gulēšanas inventārs**. Dalībnieku gultas veļu un dvieļus maina ne retāk kā reizi 10 dienās. Netīro veļu līdz mazgāšanai uzglabā atsevišķi šim nolūkam paredzētā maisā vai tvertnē.

10.12.6. Diennakts nometnēs ir nodrošināta vieta vai **telpa** īslaicīgai dalībnieka **izolācijai** infekcijas slimību gadījumos, līdz ierodas likumiskie pārstāvji vai neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta pārstāvji.

10.12.7. Nometnes laikā peldēšanās pieļaujama tikai **drošās peldvietās** un **dienas gaismā**. Peldēšanos organizē peldvietās, kas iekļautas valsts monitoringa programmā vai kurās pirms nometnes darbības uzsākšanas ir **veikta peldvietas ūdens kvalitātes pārbaude** jebkurā šajā jomā akreditētā laboratorijā.

10.12.8. Nometnē izmantotais **dzeramais ūdens** atbilst dzeramā ūdens obligātajām nekaitīguma prasībām vai arī tiek izmantots rūpnieciski fasēts dzeramais ūdens.

10.12.9. Nometnes **telpās** nodrošina tīrību un kārtību. Telpu mitro **uzkopšanu** veic pēc nepieciešamības, bet ne retāk kā reizi dienā. Tualetes un dušas telpas, kā arī sanitāri tehniskās ierīces uzkopj pēc vajadzības, bet ne retāk kā divas reizes dienā, izmantojot dezinfekcijas līdzekļus.

NB! (*Vadlīnijās: Telpu mitro uzkopšanu veikt vismaz divas reizes dienā.
Tualetes telpu mitro uzkopšanu veikt vismaz reizi 3 stundās.*)

10. Nometnes dušas un tualetes telpām lieto atsevišķu **uzkopšanas inventāru**.

11. Nometnē nodrošina vietu vai telpu **uzkopšanas inventāra uzglabāšanai**. Dezinfekcijas līdzekļus uzglabā dalībniekiem nepieejamā vietā.

Papildināts un spēkā no 10.06.2020.:

Nometnes darbības laikā organizētājs nodrošina:

- 10.13. nometnes atbilstību prasībām, kas noteiktas normatīvajos aktos par epidemioloģiskās drošības pasākumiem un pretepidēmijas pasākumiem Covid-19 izplatības ierobežošanai.

DARBINIEKU veselība, ierodoties nometnē

Ikvienam darbiniekam, neatkarīgi no darba formas: darba līgums, uzņēmuma līgums, brīvprātīgais darbs u.c., pienākumu apjoma: audzinātājs, palīgs, asistents u.c., izglītības līmeņa: pedagogs, cits speciālists, students, skolnieks u.c., kas **darbojas bērnu nometnē** tiešā saskarsmē ar bērniem, jābūt **ģimenes ārsta izsniegtai izziņai** par to, ka **drīkst strādāt ar bērniem** (veidlapa 27/u - Izraksts no medicīniskās kartes).

➤ Izziņa derīga 1 gadu.

Ierodoties darbā bērnu nometnē, darbinieks **uzrāda izziņas oriģinālu**, kuru **darba devējs nokopē un apliecina kopijas pareizību**.

➤ Pie darba devēja glabājas **apliecinātā izziņas kopija**.

➤ Darbiniekiem netiek prasīta obligāta vakcinācija pret Covid-19.

➤ Darbiniekiem, kas iesaistīti **ēdienu gatavošanā** no nefasētas pārtikas, nepieciešama **papildus izziņa** no ģimenes ārsta, ka **atļauts strādāt ar nefasētu pārtiku**.

DALĪBNIEKU veselība, ierodoties nometnē

Ierodoties nometnē, **dalībniekiem ārsta izziņa NAV JĀIESNIEDZ.**

P.S. **Potēšanas pase** utml. potēšanas dokumentu vai to kopiju iesniegšanas prasība, kā arī citi t.s. “obligātie ieraksti” ģim. ārsta izziņā kopš 27.06.2017. MK not. grozījumu pieņemšanas **IR ATCELTĪ.**

DALĪBNIIEKU veselība (turpinājums)

- **Nometnes 1.dienā ārstniecības persona**, pamatojoties uz līgumu par medicīnas pakalpojumu sniegšanu, visiem nometnes **dalībniekiem** veic **pedikulozes** pārbaudi un **infekcijas slimību pazīmju** neesamības novērtēšanu, kas sevī ietver tādu pazīmju identificēšanu kā caureja, vemšana, ādas, gļotādas vai acu ābolu dzeltes, paaugstināta ķermeņa temperatūra vai infekciozas izcelsmes izsitumi).
  - *Attiecas uz pilnīgi visām nometnēm – gan dienas, gan diennakts, t.sk. sporta nometnēm, **izņemot jaunsardzes nometnēm**, kas to veic, ja par to ir aizdomas (šajā gadījumā var veikt darbinieks, kurš apmācīts paplašinātā pirmās palīdzības sniegšanā).*

Par pārbaudes faktu **jāsastāda dokumenti**, ko nometnes organizētājs/vadītājs var uzrādīt pārbaudošo institūciju pārstāvjiem.

- **Līgumu ar ārstniecības personu** (ārstu, ārsta palīgu, medicīnas māsu (vispārējās aprūpes medicīnas māsa) jāslēdz **visām nometnēm, izņemot jaunsardzes** organizētās nometnes (*Jaunsardzes nometnes to var darīt pēc izvēles, izvērtējot nepieciešamību*).

Vadlīnijas

piesardzības pasākumiem bērnu nometņu organizētājiem

Nometnes organizatoram jānodrošina:

- nometnes **darbinieku un dalībnieku instruēšana** par personīgās higiēnas, dezinfekcijas līdzekļu lietošanu, uzturēšanos telpās, ēdienreižu organizēšanu, rīcību āra aktivitātēs un pārgājienos un citiem drošības pasākumiem;
- dalībnieku **vecāku (likumiskā pārstāvja) informēšana** par nometnes noteikumiem, par dalībnieka atvešanu un aizvešanu no nometnes (*t.sk. vai vecāki drīkstēs ieiet nometnes telpās*), kā arī par izņemšanu no nometnes, ja dalībniekam, atrodoties nometnē, parādās akūtas infekcijas slimības pazīmes;
- kontaktinformācija un saraksti par **visām** personām, kas atradušās nometnē (*t.sk. **vecāku, ja tie bija atradušies nometnes telpās, bērnus atvedot; brāļu/māsu/vecvecāku – ja viņi bija ieradušies kā viesi pie bērna vai piem, uz nometnes koncertu; nometnes vieslektoru/ ārpakalpojumu sniedzēju un to apkalpojošā personāla utml.***).

Vadlīnijas

piesardzības pasākumiem bērnu nometņu organizētājiem

- Netiek pieļauta bērnu un darbinieku ar infekcijas slimību pazīmēm klātbūtne nometnē. Bērnu un darbinieku veselības skrīningu (saslimšanas pazīmes: klepus, iesnas, kakla sāpes, izsitumi, caureja, vemšana, u.c.), veicot vizuālu novērojumu, nodrošina nometnes organizatora norīkota persona **pirmajā dienā diennakts nometnēs** un **dienas nometnēs - katru dienu**. Nometnes dalībnieku veselības stāvokli novēro visu nometnes norises laiku.
- Ja darbiniekam, veicot darba pienākumus, parādās akūtas infekcijas slimības pazīmes (drudzis, klepus, elpas trūkums, izsitumi, caureja, vemšana, u.c.), darbinieka pienākums **pārtraukt darba pienākumu veikšanu**, informēt nometnes organizatoru par situāciju un **doties mājās**.
- Ja bērnam, atrodoties nometnē, parādās akūtas infekcijas slimības pazīmes (iesnas, klepus, rīkles iekaisums, paaugstināta ķermeņa temperatūra, elpošanas traucējumi, izsitumi, caureja, vemšana, u.c.):
  - bērnu **izolē** atsevišķā telpā/ vietā,
  - **sazinās ar bērna vecākiem**, kuri nekavējoties ierodas pēc bērna,
  - bērnam **izsniedz sejas masku** (ja ir elpceļu infekcijas slimības simptomi),
  - bērns tiks ārstēts atbilstoši veselības stāvoklim un atgriezīsies nometnē saskaņā ar ģimenes ārsta norādījumiem.

Vadlīnijas

piesardzības pasākumiem bērnu nometņu organizētājiem

Ja akūtas elpceļu infekcijas pazīmes konstatētas **diviem vai vairāk bērniem** nometnes organizators **sazinās ar SPKC.**

Ja tiks konstatēts infekcijas uzliesmojums, kas būs saistīts ar konkrēto nometni, SPKC epidemiologi noteiks īpašus pretepidēmijas pasākumus **atbilstoši konkrētajai situācijai un sniegs individuālas rekomendācijas** nometnes vadībai, tai skaitā, ja būs nepieciešams, sniegs norādes par nometnes slēgšanu vai karantīnas noteikšanu.

Vadlīnijas

piesardzības pasākumiem bērnu nometņu organizētājiem

Bērnu un darbinieku

personīgās higiēnas un profilakses pasākumi

- Bieži un rūpīgi mazgāt rokas ar siltu ūdeni un ziepēm, īpaši pirms ēšanas, pēc tualetes apmeklējuma, pēc pastaigām, kā arī aktivitātēm gan ārā, gan telpās.
- Roku mazgāšanu veikt vismaz 20 sekundes.
- Roku nosusināšanai izmantot vienreizējās lietošanas papīra dvieļus.
- Nepieskarties sejai (acīm, degunam un mutei) ar nemazgātām rokām.
- Mācīt bērnus par pareizu roku mazgāšanu, vadoties pēc SPKC mājaslapā publicētiem ieteikumiem.
- Darbinieku roku dezinfekcijai pieejamā vietā izvietot 70% spirtu saturošus roku dezinfekcijas līdzekļus.
- Darbiniekiem nometnē izmantot maiņas apģērbus, t.i., viņi nometnē neuzturas ar tām pašām drēbēm, ar kurām atnāk no mājām.
- Atrodies pļavās vai mežos, ieteicams lietot insekticīdus un ērces atbaidošus līdzekļus, regulāri pārbaudīt, vai uz drēbēm un ķermeņa nav ērces. Ja ērce piesūkusies, tā jānoņem pēc iespējas ātrāk. Par ērces piesūkšanās gadījumiem jāinformē vecāki, lai turpinātu bērna veselības novērošanu pēc nometnes beigām.

Vadlīnijas

piesardzības pasākumiem bērnu nometņu organizētājiem

Telpu un aprīkojuma uzkopšanas pasākumi

- Biežāk lietotās **virsmas un priekšmetus dezinficēt**, izmantojot 70% spirtu saturošus dezinfekcijas līdzekļus, piemēram, skārienjutīgās ierīces, galda virsmas, durvju rokturus, krēsla atbalsta virsmas, ūdens krānus.
- Rūpīgi izvērtēt koplietošanas priekšmetus un izņemt no aprīces to, ko nevar katru dienu pienācīgi mazgāt ar tīrīšanas līdzekļiem un, ja nepieciešams, dezinficēt.
- **Regulāri vēdināt telpas** vai nodrošināt labu mehānisko ventilāciju (pārliedzinoties par to funkcionalitāti).
- Regulāri veikt telpu uzkopšanu. **Telpu mitro uzkopšanu veikt vismaz divas reizes dienā. Tualetes telpu mitro uzkopšanu veikt vismaz reizi 3 stundās.**

Paldies par uzmanību!

Saulainu, veselīgu un
piedzīvojumiem bagātu
nākamā gada nometņu sezonu!

Ar cieņu, Lolita Osipova,

Mirandas Nometnes® vadītāja

t. 29429191 (Miranda)